

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี(Mixed Methods Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๑ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

- ๓. ๑.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓. ๑.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
- ๓. ๑.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓. ๑.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓. ๑.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๒ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

- ๓.๒.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๒.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๒.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักพุทธธรรมจาก เอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปสนทนากลุ่มเฉพาะ(Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๑ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๑.๑ รูปแบบการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการ นำผลที่ได้จาก การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ดังนี้

๓.๑.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ ๑) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการหลักพุทธธรรม ๒) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการพัฒนาศาสนาและหน้าที่ ๓) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗ รูป/คน มีรายชื่อดังนี้

๑. พระครูวิมลสุวรรณกร	เจ้าอาวาสวัดกู่ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๒. พระครูสุทธิกิจโกศล	เจ้าอาวาสวัดอินทาราม อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๓. พระครูนนทคุณพิพัฒน์	เจ้าอาวาสวัดเชิงเลน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๔. นางสาวทัศนีย์ วงศ์วัฒนา	รองนายกเทศบาลบางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
๕. นางสาวธาริษา ยอนเมมมะตัน	ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
๖. นายสมภัทร ปิ่นเย็น	ผู้อำนวยการกองการศึกษา ๘ เทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี
๗. นายพิชัย เกตุทอง	หัวหน้าฝ่ายแผนงานและโครงการ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
๘. นางศศิธร นกทรัพย์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
๙. นายทองใบ เสริฐสอน	สมาชิกสภาจังหวัดนนทบุรี
๑๐. นายบุญปลูก เพ็ญศิริมงคล	สมาชิกสภาเทศบาลจังหวัดนนทบุรี
๑๑. นายอดิศักดิ์ ทิพวรรณ	สมาชิกสภาเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
๑๒. นางสาวธันวลี เกตุแก้ว	ผู้อำนวยการกองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๓. ดร.กฤษณา เชยพันธุ์	ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ราชบุรี
๑๔. นายพีรสันต์ โสภา	นักบริหารงานช่าง ๗ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

๑๕. นายจิรวัดน์ มากอนันต์ ฝ่ายช่างโยธา เทศบาลนครนนทบุรี
 ๑๖. ร้อยตำรวจโทอุเสน สามารถ รอง สว.อก.พฐ. จังหวัดนนทบุรี
 ๑๗. พันตำรวจโท ศุภชัย ไตรสมบูรณ์ รอง ผกก.วท.พฐ. จังหวัดนนทบุรี

๓.๑.๓ เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเลือกใช้ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการที่จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและมุมมอง ค่านิยมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ระบุไปถึงการบอกเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลนั้นๆ ได้มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ และที่สำคัญการสัมภาษณ์จะเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เกิดขึ้นในอดีตมาพรรณนาได้^๑

๑. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Questions) ทั้งนี้ในการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- ๑) กำหนดโจทย์การวิจัย (Research Question) เป็นเกณฑ์หลัก
- ๒) กำหนดวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ต้องการทราบ เพื่อให้สอดคล้องกับโจทย์การวิจัย
- ๓) กำหนดข้อคำถามเชิงโครงสร้าง (Structural Interview Guideline) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Questions) เป็นเกณฑ์
- ๔) นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๕) นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข

ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

- ๖) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

- ๗) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่ม

ตัวอย่าง

๒. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- ๑) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดการบูรณาการหลัก สัปปุริสธรรม ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

^๑J. W. Creswell, *Qualitative Inquiry and Research Design : Choosing Among five Traditions*, Op. cit., p.121.

แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา และตัดข้อความที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่จำเป็นออกไป เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒) นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบ แล้วมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓. การสัมภาษณ์ (Interview)

๑) การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) จากแนวคิดของ Patton ที่ระบุว่า การสัมภาษณ์เป็นการสื่อสารที่จะทำความเข้าใจถึง การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทราบว่าการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สามารถประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรมเพื่อพัฒนา บทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างไร ซึ่งคำตอบที่ได้จะนำมาประมวลผล จัดหมวดหมู่ (Categories)

๒) หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการถัดมาคือ การจัดการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยการบันทึกเทป และถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์

๔. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ในการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำประเด็นปัญหา และแนวทางการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาทำการสรุป เพื่อยืนยันผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์

การจัดการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยสนทนากลุ่ม มีผู้เข้าร่วมการสนทนา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น นักบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ พระภิกษุ และมีบุคคลภายนอกผู้เข้าร่วมฟังการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ เก็บผลการสนทนาโดยการบันทึกเทป และถ่ายภาพประกอบการสนทนากลุ่ม

๓.๑.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการศึกษาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุป และการจัดทำรายงานหรือวิทยานิพนธ์ ซึ่ง Creswell อ้างว่า การได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในเวลาเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในด้านการช่วยให้เห็นภาพหรือโครงสร้างของการศึกษา

หลังจากสัมภาษณ์เสร็จ ถอดเทปคำสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีอุปนัยวิเคราะห์ (Inductive analysis)

ดำเนินการวิเคราะห์ที่ไปพร้อม ๆ กับข้อมูลเชิง ปริมาณ โดยไม่ได้มีการแยกส่วน เพื่อให้ข้อมูลสามารถสนับสนุน และอ้างอิงในส่วนต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ ก็โดยใช้คำถามการวิจัยเป็นตัว^๒

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ รูปแบบการวิจัย

โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ จากผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในจังหวัดนนทบุรี รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๕๒ คน

๓.๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในจังหวัดนนทบุรี รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๕๒ คน ตามตาราง ๓.๑

๒. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานในจังหวัดนนทบุรี รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๔ คน จากการปิดตารางของเครซี มอร์แกนมตาราง ๓.๑ ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงที่มาของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากร

บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑. ผู้บริหารระดับสูง	๖๗	๓๐
๒. ผู้บริหารระดับกลาง	๑๙๕	๘๖
๓. เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน	๑๙๐	๘๘
รวม	๔๕๒	๒๐๔

^๒J.W. Creswell, V.L. Plano Clark, M.L. Gutmann & W.E. Hanson, *Advanced mixed methods research designs*, (Thousand Oaks, CA: Sage, 2003), p. 229.

๓.๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. การสร้างเครื่องมือ

จากการ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎกและข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด แบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้จำนวน ๔ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย ๕ ประเด็นดังนี้คือ ๑) ด้านการวางแผน๒) ด้านการจัดองค์การ๓) ด้านการสั่งการ๔) ด้านการประสานงานและ ๕) ด้านการควบคุมจำนวน ๑๕ ข้อ

๑. ด้านการวางแผน	จำนวน	๕ ข้อ
๒. ด้านการจัดองค์การ	จำนวน	๕ ข้อ
๓. ด้านการสั่งการ	จำนวน	๕ ข้อ
๔. ด้านการประสานงาน	จำนวน	๕ ข้อ
๕. ด้านการควบคุม	จำนวน	๕ ข้อ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ ๒ ในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ของเรน ชิส ลิเคิร์ต หรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert type)^๓ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อย ที่สุด และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง	มีการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน ๔ หมายถึง	มีการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับมาก
คะแนน ๓ หมายถึง	มีการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน ๒ หมายถึง	มีการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อย
คะแนน ๑ หมายถึง	มีการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

^๓เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๐.

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๗ ประเด็นดังนี้คือ ๑) การรู้จักเหตุ ๒) การรู้ผล ๓) การรู้ตน ๔) การรู้ประมาณ ๕) การรู้กาล ๖) การรู้ชุมชน และ ๗) การรู้บุคคล จำนวน ๓๕ ข้อ

๑. การรู้เหตุ ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๒. การรู้ผล ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๓. การรู้ตน ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๔. การรู้ประมาณ ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๕. การรู้กาล ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๖. การรู้ชุมชน ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ
๗. การรู้บุคคล ในการพัฒนาบทบาทและหน้าที่	จำนวน ๕ ข้อ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ ๓ ในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ของเรนซิส ลิเคิร์ท หรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert type)^๔ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน ๔ หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับมาก
คะแนน ๓ หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน ๒ หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อย
คะแนน ๑ หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้น นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยการหาค่าอันตรภาคชั้น เพื่อจัดระดับช่วงของการหาค่าเฉลี่ย

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๐.

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

จากนั้นสามารถจัดแบ่งเกณฑ์การแปลความ การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับ
ดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) การแปลผล

๑.๐๐	- ๑.๘๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด
๑.๘๑	- ๒.๖๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับน้อย
๒.๖๑	- ๓.๔๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง
๓.๔๑	- ๔.๒๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับมาก
๔.๒๑	- ๕.๐๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด

และสามารถจัดแบ่งเกณฑ์การแปลความ การบูรณาการหลัก สัมปยุตธรรมเพื่อการพัฒนา
บทบาทและหน้าที่ดังนี้

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) การแปลผล

๑.๐๐ - ๑.๘๐	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
๑.๘๑ - ๒.๖๐	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับน้อย
๒.๖๑ - ๓.๔๐	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อ การพัฒนาบทบาทและหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง
๓.๔๑ - ๔.๒๐	มี การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับมาก
๔.๒๑ - ๕.๐๐	การพัฒนาบทบาทและหน้าที่อยู่ในระดับมากที่สุด

สำหรับการแปลค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ ดังนี้

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ความหมาย

ต่ำกว่า ๐.๕๐ สอดคล้องกัน มากที่สุด

๐.๕๑ - ๐.๙๙ สอดคล้องกัน มาก

๑.๐๐ - ๑.๔๙ สอดคล้องกัน ปานกลาง

- ๑.๕๐ -๑.๙๙ สอดคล้องกัน น้อย
๒.๐๐ -ขึ้นไป สอดคล้องกัน น้อยที่สุด ๕

การศึกษาความสัมพันธ์ของ การบูรณาการหลัก สัปปริสธรรม ๗ ประการ ได้แก่ ๑) การรู้จักเหตุ ๒) การรู้ผล ๓) การรู้ต้น ๔) การรู้ประมาณ ๕) การรู้กาล ๖) การรู้ชุมชน และ ๗) การรู้บุคคล กับการพัฒนาบทบาทและหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๕ ประเด็นดังนี้คือ ๑) ด้านการวางแผน ๒) ด้านการจัดองค์การ ๓) ด้านการสั่งการ ๔) ด้านการประสานงาน และ ๕) ด้านการควบคุมมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

ลักษณะของความสัมพันธ์ (r)

- ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
- สัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ทางบวก
- สัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ทางลบ
- ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่สมบูรณ์
- มีความสัมพันธ์แต่ไม่สมบูรณ์ทางบวก
- มีความสัมพันธ์แต่ไม่สมบูรณ์ทางลบ
- ข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์
- ค่าความสัมพันธ์จะเป็นศูนย์

โดยมีเกณฑ์การแปลค่า ดังนี้

- ๐.๘๐ - ๑.๐๐ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
- ๐.๖๐ - ๐.๗๙ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง
- ๐.๔๐ - ๐.๕๙ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
- ๐.๒๐ - ๐.๓๙ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันน้อย
- ๐.๐๐ - ๐.๑๙ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก ๖

ตอนที่ ๔ เป็นแบบสอบถามปลาย เปิดเกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะ การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการวางแผน ๒) ด้านการจัดองค์การ ๓) ด้านการสั่งการ ๔) ด้านการประสานงาน และ ๕) ด้านการควบคุม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

บุญส่ง นิลแก้ว, “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่”, **ปริญาญการศึกษาคุุชฎี ๒ ๓**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๕๐).

๒ ผศ.ดร.ยุทธ ไกยวรรณ และ ผศ.ดร.กุสุมา ผลาพรหม, **พื้นฐานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๓), หน้า ๒๒๙.

๒. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- ๑) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังกล่าวข้างต้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและตัดข้อความที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่จำเป็นออกไป เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- ๒) นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๓) นำแบบสอบถามที่ได้รับกา รปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนาและทางด้านเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ดีขึ้น ประกอบด้วย ๕ ท่าน ดังนี้

(๑) พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขา วิชารัฐประศาสนศาสตร์ (วังน้อย) คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

ตำแหน่ง รักษาการ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์
คณะสังคม ศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๓) อาจารย์ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์

ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ
คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๔) อาจารย์ ดร.ยุธนา ปราณีต

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการหลักสูตร พุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๕) อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิตศึกษา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

๕) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ

มาคำนวณหาค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบ โดยใช้สูตร^๗ ดังนี้คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดรรชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยที่ + 1 = แน่ใจว่าสอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

- 1 = แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเรื่อง “การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องแบบ IOC ที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป จำนวน ๖๐ ข้อ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคำถามแต่ละข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา และสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Try Out) ได้ และค่าความสอดคล้องทั้ง ๖๐ ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อ

๓. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ “ครอนบาค” (Cronbach's Alpha Coefficient)^๘ ดังนี้คือ

^๗พิสนุ ผ่องศรี, *วิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พร็อพเพอร์ตี้พริ้นท์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓๙.

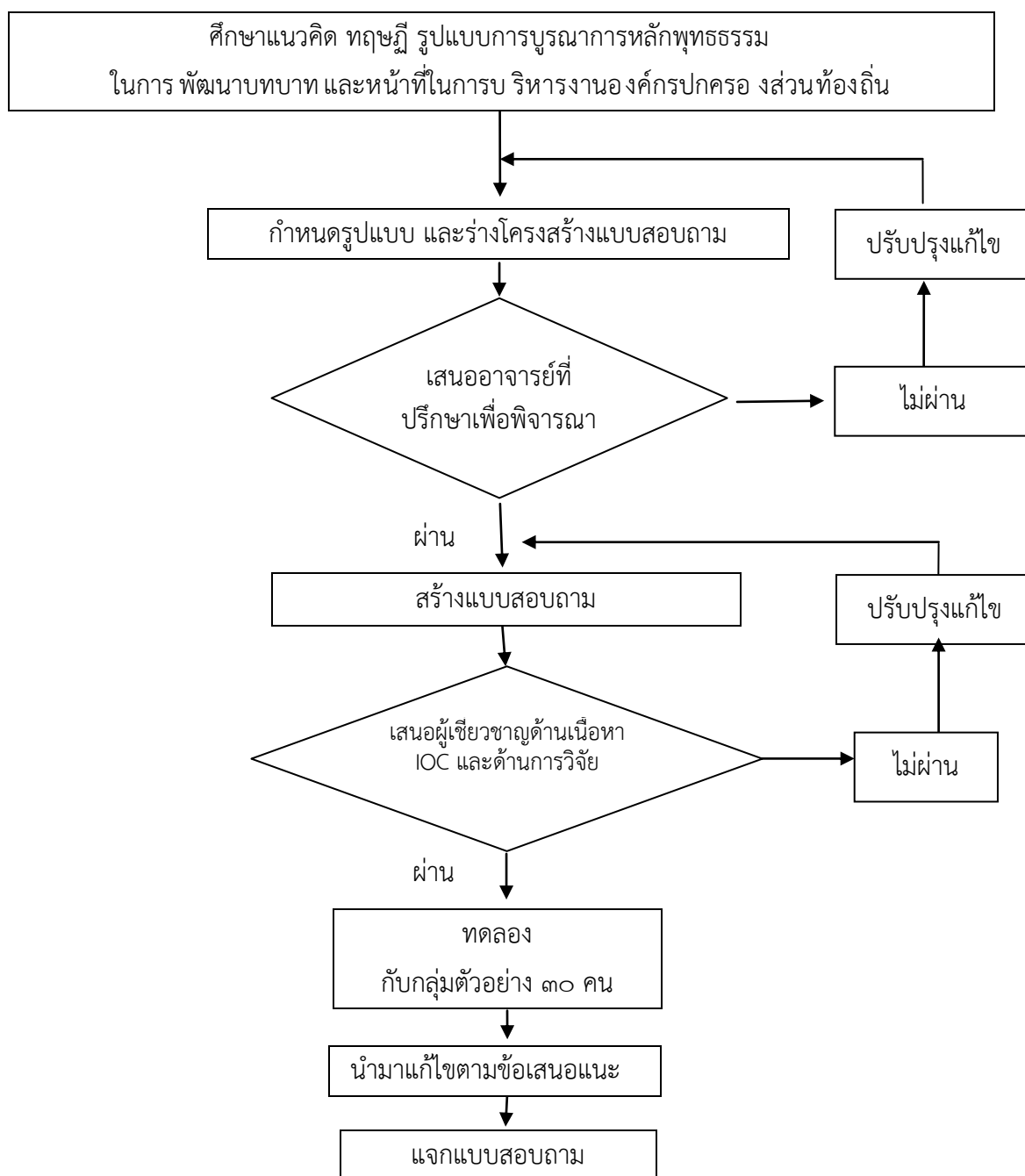
^๘Lee J. Cronbach, *Essential of Psychological Testing*, 3rd ed., (New york: Harper & Row Publishers, 1974), p.161.

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 k = จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
 $\sum s_i^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
 s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เกี่ยวกับ การพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๕ ประเด็น คือ ๑) ด้านการวางแผน ๒) ด้านการจัดองค์การ ๓) ด้านการสั่งการ ๔) ด้านการประสานงาน และ ๕) ด้านการควบคุม เท่ากับ ๐.๙๖๓ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม “มีค่ามากกว่า ๐.๗๐-๑.๐๐”^๙ จากคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน ๖๐ ข้อ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็น ว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าวมีค่ามากกว่า ๐. ๙๖๓ จึงเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสม มีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้สูง สามารถนำไปใช้วัดการพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป ผู้วิจัยจึงได้แสดงกระบวนการในการดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

^๙ สุจินต์ ธรรมชาติ, การวิจัยภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗๒.

แผนภาพที่ ๓.๑ แสดงกระบวนการดำเนินงานสร้างแบบสอบถาม^{๑๐}

^{๑๐}ปรับปรุงจาก ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์แอนด์พีแอส, ๒๕๕๓), หน้า ๘๕.

๓.๒.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

๑) ขอหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่าง

๒) ผู้วิจัยแจกข้อมูลแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ โดยขอความร่วมมือจาก ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และเจ้าพนักงานระดับปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๒๐๔ ชุด

๓) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบให้สมบูรณ์ด้วยตนเอง

๔) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

๕) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล แล้วบันทึกข้อมูลเป็นรหัสไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

๖) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๗) ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

๘) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ ตามลำดับดังนี้

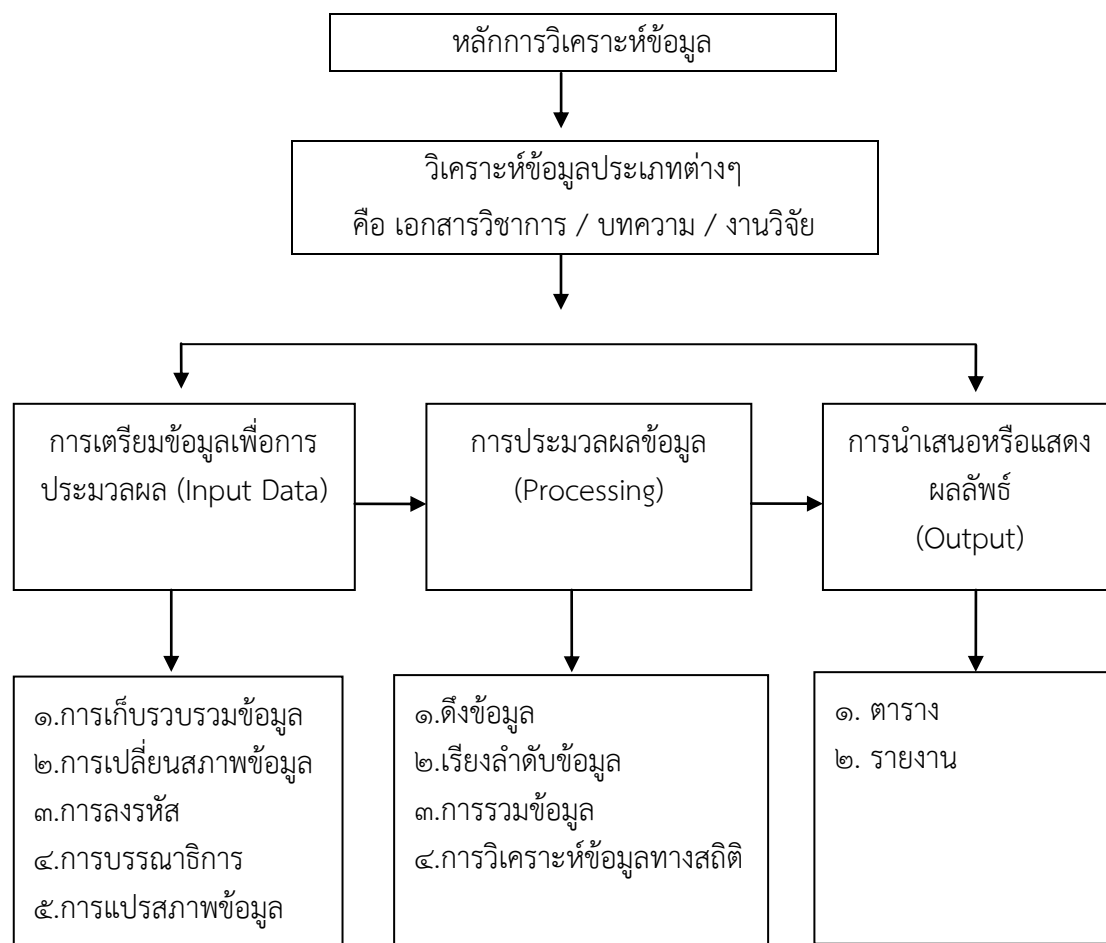
(๑) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(๔) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพัฒนาบทบาท และหน้าที่ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

(๕) การวิเคราะห์ หาความสัมพันธ์ของกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และสามารถสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๒ แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๓.๒.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑.การหาค่าร้อยละ (Percentage)^{๑๑} คือ

$$P = \frac{x \times 100}{n}$$

เมื่อ

P	=	ค่าร้อยละ
X	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
n	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

^{๑๑} นิภา เมธาวิชัย, *วิทยาการวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๓๕), หน้า ๒๓๘.

๒. การหา “ค่าเฉลี่ย”

^{๑๒} (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

๓. การหา “ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน” ^{๑๓} (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ = ผลรวมกำลังสองของคะแนน

n = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

$(\sum x)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

๔. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ^{๑๔} (Pearson’s Correlation Coefficient)

การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Computing the Pearsour)

ในการคำนวณหาค่า r

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\left[N \sum X^2 - (\sum X)^2 \right] \left[N \sum Y^2 - (\sum Y)^2 \right]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x กับ y

N	แทน	จำนวนคู่ของข้อมูล
X	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
Y	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
X^2	แทน	ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
Y^2	แทน	ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
XY	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y

^{๑๒} ส่องศรี ขมภูวงค์, การวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๕๕.

^{๑๓} ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

^{๑๔} Wiersman. William, Educational Measurement and Testing, 2nd, ed., (Boston: Allen and Bacon, 1990), p. 113.